

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Čtvrtletník – září 2012 – číslo 3
Trimestriel – septembre 2012
Driemaandelijks – september 2012

EDITOR: Dušan Swalens, dušan@swalens.eu
www.beseda.be - spolek@beseda.be
Bureau de dépôt: 1420 Braine-l'Alleud 1
PP 6/68473

Přátelé země české i slovenské,

rád vás tímto krátce zdravím, a protože je nové číslo Zpravodaje naplněné mnoha zajímavostmi, nebudu plýtvat místem. Dokonce jsme jej rozšířili na šestnáct stránek. Kdo si libuje v četbě medailonků zajímavých osobností nebo sledování osudů krajanů, ten si skutečně užije. Rád bych upozornil i na spuštění nových webových stránek v nejbližších dnech pod stejnou adresou jako dříve: www.beseda.be. Moderní je však být off-line. Upřednostňujeme skutečná setkání, sdílení osobní. Hodláme pro to samozřejmě něco udělat, vyjít vám vstříc. Na podzim chystáme několik akcí, o kterých se dočtete v upoutávkách. Díky kvalitní práci lektorek se v celosvětovém měřítku Česká škola bez hranic Brusel těší uznání. Bohatou nabídkou výukových skupin a rozšiřováním aktivit tak přispívá k smysluplnému vzdělávání nastupující generace střeoevropských potomků. Závěrem velmi pěkně děkuji všem přispěvatelům do tohoto Zpravodaje, jakožto i novým spolupracovníkům a pomocníkům dobrovolně sloužícím krajské komunitě v Belgickém království.

Moc se těším na brzkou shledanou. Váš editor Dušan Swalens

Takovou slávu jsme dosud v našem 108-letém krajském spolku BESEDA nezažili.

Naše milá krajanka,

paní Ludmila KUPKOVÁ – DEPRAETERE,

se dne 30. května 2012 dožila ve zdraví neuvěřitelných 100 let.

Blahopřání obdržela i od belgického krále Alberta II s chotí.

Krajané jí uspořádali pěknou oslavu v pečovatelském domě, kde nyní žije. Krásný poschoďový dort jí upekla nová krajanka Šárka Šrámková, na připití nechyběl ani nezbytný sekt Bohemia, který oslavenkyně, zaplavená květinami od všech přítomných, zálibně ochutnávala... ☺

Přítomna byla i její dcera a zeť, dodatečně přispěchal i korespondent Českého rozhlasu Pavel Novák, který s paní Lidušskou udělal interview. Říkám vám, byla to oslava jaksepatří.

Její první slova po mé gratulaci byla: „No ne, to bych nikdy nevěřila, že se právě já dožiji sta let. Vždyť jsem stará bába.“ ☺ a neuvěřitelně kroutila hlavou. Za taková slova jsem ji vypeskovala, paní Lidušku známe vždy s mladým elánem, elegantní a dobře upravenou. Však sami uvidíte na fotografiích.

O den později jí uspořádalo oslavu i ředitelství pečovatelského domu za přítomnosti zástupce města Bruselu, který jí předal blahopřání belgického krále Alberta II s chotí v podobě jejich fotografie, ručně podepsané králem i manželkou Paolou.

Ludmila Kupková s dcerou Marguerite Depraetere a blahopřáním od belgického krále Alberta II s chotí (© foto: Joaquim Bivar)

BESEDA

51, rue des Arbalétriers
1420 Braine-l'Alleud

Destinataire

BELGIQUE - BELGIE
1420 BRAINE-L'ALLEUD 1
P 001887

Před pěti lety jste si o pí Kupkové mohli ve Zpravodaji přečíst článek o jejím bohatém životě, to ještě bydlela ve svém bytě, to jí bylo „jen“ 95 let a byla naprosto soběstačná. Později se však začaly pomalu objevovat zdravotní potíže, proto přešla do pečovatelského domu, kde žije v pohodě a spokojenosti, je tam o ni dobře postaráno, našla si tam řadu přátel ...

Pro čtenáře Zpravodaje, kteří onen článek nečetli, otiskujeme upravený a k současnosti doplněný článek, uvidíte, jaký pestrý život vedla:

Jaké byly vaše začátky? A vůbec celý život?, ptám se zvědavě.

Narodila jsem se 30. května 1912 v Budvě, v tehdejší Dalmácii, v rodině českého lékaře a srbské matky. (Dalmácie v té době spadala ještě pod Rakousko-Uhersko). Když nedlouho nato vypuká válka v italské Gorici, otec tam odešel jako lékař Červeného kříže. Matka s námi zůstala v Budvě, ne však nadlouho. Srbský král vypověděl ze země Habsburky, manželky Čechů i s dětmi musely proto ihned opustit Srbsko a byly odsunuty do Terstu v Itálii. My s nimi.

A tady mohl náš život definitivně skončit, říká paní Lída.

Byly mi tehdy 2 roky, při balení jsem si zlomila ruku, tím jsme nestihly první odjíždějící loď, v důsledku čehož jsem nevědomky zachránila sebe i rodinu. Loď totiž narazila na minu.

V Terstu jsme se dlouho nezdrželi, přesunuli jsme se do Vyškova na Hané, kde jsme se konečně setkali s otcem. Zde jsme pak žili až do vyhlášení 1. republiky v r. 1918. Z Vyškova nás vedla další cesta do Brna, kde jsem navštěvovala gymnázium a v 19 letech jsem se provdala za českého inženýra, pracujícího ve Zlíně, kam jsem se za ním přestěhovala. Leč ani tam mi nebylo dopřáno, abych se zde usadila nadlouho.

Nemýlím-li se, váš další život se odvíjel daleko od Československa.

Po roce byl manžel, coby zástupce firmy Kolben-Daněk, vyslán do tehdejší Persie, do Teheránu, kde stavěli Čechoslováci cukrovar. Já odjela samozřejmě s ním. Po čase nás překvapila válka v Evropě, díky

kteří se náš pobyt v Persii prodloužil. Na život v Teheránu vzpomínám s nostalgií a ráda, dnes mi už jen fotografie připomínají bezstarostný život, který jsem tam vedla. Avšak i ten měl brzy skončit.

Situace v Persii se značně zkomplikovala a zhoršila, vše se začalo obracet proti šáhovi Rézovi Páhlavímu. Na konci války proto odjíždím do egyptské Káhiry, kde rok pracuji na čsl. ambasádě. Tam mě však zastihla zpráva o zhoršujícím se zdraví mého otce, proto neváhám a okamžitě se vracím domů do Brna. To se píše rok 1946.

V Československu jsem však nezůstala dlouho. Nelíbila se mi ruská nálada, která tu zavládla. Využila jsem proto nabídky k práci z Francie a odjíždím do Paříže. Tam se po 4 letech setkávám se svým manželem, který mezitím pracoval v Anglii. Zvykání si na sebe nebylo právě nejjednodušší. Dlouhá doba odloučení nás rozdělila.

Přesto však s ním po roce odjíždím ještě do Belgie, kde on dostává pracovní příležitost. Po ukončení této práce přijímá v Bruselu místo obchodního rady, kde se však musí komunisticky angažovat. S čímž já nemohu souhlasit. Zatímco on práci přijímá, já odcházím v Belgii do emigrace. Naše cesty se definitivně rozešly.

Nyní žijete v Belgii, takže ta se asi stala vaší zemí zaslíbenou, že?

V Bruselu jsem pracovala střídavě na univerzitě, občas jsem zůstala bez práce, nakonec jsem však dostala uplatnění v institutu pro staré lidi, kde žily Rusky. Pomohla mi k tomu ruština, kterou jsem velmi dobře ovládala. S nimi jsem pak zůstala plných 19 let. To se již psal rok 1970.

Poté ještě pracuji s dětmi, pomáhám studentům s češtinou, snažím se být nápomocná tam, kde se jen dá. V roce 1978 jsem se provdala za Belgičana pana Depraetera, v jehož rodině jsem zastávala funkci guvernantky jeho dcery. S ním jsem žila v lásce a v pohodě až do jeho smrti v r. 1995.

Ani se nemusím ptát na české kraje. Víím, že je máte ráda ...

To tedy mám. A moc! Jejich schůzky mi teď ale v domově chybí. Když slyším českou muziku, nejraději

bych se roztancovala. Nebo české vánoční období. Ta pohoda a klid, štědrovečerní nálada... To vše nesmírně miluji. A taky vánoční cukroví!

Žiji ale i ve vzpomínkách na svoji romantickou Budvu, kde jsem prožila dětství, jsem ve stálém spojení se svým milovaným Brnem, kde žije moje rodina. Miluji malé děti, které mi život, bohužel, nedopřál. Získala jsem však našťastí manželovu dceru, se kterou si dobře rozumím a která je na mě velmi hodná.

Já ještě musím prozradit, že paní Liduška čte denně český i francouzský tisk a ráda diskutuje o politice. Ta ji ale často rozčiluje ☺.

A váš recept na dlouhověkost?, zvědavě se jí ptám na závěr našeho rozhovoru.

Řídím se heslem „*jez do polosyta, pij do polopita, dožiješ se dlouhého léta.*“ Dnes již cvičit nemohu, jako jsem to dělávala donedávna, ale snažím se alespoň trochu rozhýbat svoje tělo. A místo dlouhých procházek mohu alespoň sejít dolů na zahradu.

„Ale jednu neřest přece jen mám“, svěruje se mi. „Večer před spaním si dám malou štamprličku. To je ten pravý životabudič!“ Což nás obě srdečně rozesměje.

Nevyhnou se tomu, abych se sama sebe nezeptala: „*Tohle že je paní, která letos oslavila sto let?*“ Leč pravda to je, udělala nám tím všem obrovskou radost.

Pak ji obejmu a popřeji jí za nás všechny krajany hlavně pevné zdraví, ale i to, aby zůstala i nadále stejnou, jakou ji vždy známe. Milou, usměvavou, mající krásný vztah k České republice i k českým krajanům.

A navíc jí ještě zapěji „*Mnoga leta, mnoga leta, mnoga leta živijóóó!*“

Alena Gilbert

Stoletá oslavenkyně s krajany
více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Podleťní dýchánek Besedy

Stejně jako dřív, i dnes vyjíždějí z České republiky jednotlivci i celé rodiny: tu na krátkou dovolenou, jindy za studiem nebo za prací, často za životní láskou. V posledních desetiletích to už, naštěstí, nemusí být za svobodou! V každém případě je to pobyt obohacující o nové poznání, zkušenosti a zážitky.

V sobotu 16. června 2012 se krajané z Besedy a její přátelé sešli, aby si popovídali o tom, co a kdy je do Belgie přivedlo, zavzpomínali na své začátky i na to, co jim pobyt v Belgii přinesl. Prostřený stůl s domácím občerstvením dodal setkání na přátelskosti a vřelosti, krásné prostory Pražského domu – na důstojnosti. Na dýchánek byly zastoupeny všechny generace (od mladých maminek po pamětníky), muži i ženy, Češi i Slováci.

Zahájili jsme hudbou: Petr Malůšek zahrál se svými žákyněmi několik skladeb na housle a na kytaru, odměnili jsme je potleskem i dobrou belgickou čokoládou. Poté jsme si poslechli reportáž Pavla Nováka o oslavě 100. narozenin naší krajan-ky paní Ludmily Kupkové a promítli

si na plátno fotografie, které na oné oslavě pořídil Dušan Swalens.

Po tomto milém úvodu se rozvinula debata, v níž se postupně představili všichni přítomní: nově příchozí, exulanti z roku 1948 i z období kolem Pražského jara 1968, další ze 70. a 80. let. Někteří museli zvolit tehdy nelegální cestu emigrace, jiní se do Belgie oženili nebo provdaly a žádali československé úřady o povolení k vystěhování. V žádném z případů to nebylo jednoduché, každé takové rozhodnutí vyžadovalo hodně morální síly a odvahy odejít do neznáma. Ti, kteří přišli po roce 1990, našli v Belgii buď partnera, nebo práci, případně obojí. Jedna z přítomných byla čistokrevná Belgičanka, jejíž dnes již zesnulý manžel byl Čech. Paní naši zemi miluje, podniká a tráví tam dost svého času. O své zážitky se podělili i dva bratři, potomci českých vystěhovalců z doby po 1. světové válce, jejichž češství se formovalo v Belgii. Nejnovější účastnice dýchánku byla v Bruselu pouhé dva týdny. Vyprávění ukázalo, že naši krajané zde pracovali – a mnozí stále pracují – v mnoha různých oborech:

od umění (fotograf, operní zpěvačka, tanečnice, muzikolog, profesor hudby, skladatel a dirigent) přes služby, výzkum a školství, žurnalistiku, obchod, výrobu a podnikání, armádu a stavebnictví až po naftové geoinženýrství.

Všichni jsme zde zakotvili, vytvořili si nový domov a našli nové přátele. Všichni se však rádi scházíme s krajan-ly, což nám laskavě umožňuje vedení Pražského domu, jemuž tímto vzdáváme srdečný dík. Všichni se též rádi a pravidelně vracíme na návštěvu do svých koutů rodné země. S přibývajícím věkem je volání domoviny jaksi silnější, zvláště když v něm zůstala alespoň část rodiny. Někteří dokonce plánují se do rodné země jednou natrvalo vrátit, jiní tak již učinili a pro změnu jezdí na návštěvu do Belgie. Kéž naše rodná i adoptivní země vzkvétají!

Olga

více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Procházka Bruselem

Vážení a milí,
naše procházka Bruselem v sobotu 12. května se, včetně počasí, skvěle vydařila!

Je sice pravda, že polovina účastníků se sešla u Muzea Dynastie, zatímco druhá polovina spořádaně čekala u Královského paláce, jak domluveno; ale Olinka měla naštěstí (díky výuce v ČŠBH) zpoždění a tuto polovinu procházkychtivých návštěvníků za námi přivedla ke kostelu St.-Jacques-sur-Coudenberg. Tam jsme se – již společně – pokochali krásným pohledem na baziliku Koekelberk, radniční věž a záda Gottfrieda z Bouillonu na koni.

Po výkladu v gotické zahrádce na Sablonu a návštěvě kostela Matky boží v Sablonu jsme si prohlédli katedrálu Sv. Michala a Guduly, odkud jsme sestoupili na Grand-Place. Manneken-Pise jsme, bohužel, tentokrát neviděli, neboť kromě nás řádila ve středu města i Gay Pride Parade. Navštívili jsme tedy alespoň Jeanneke (čurající holčičku) a zbytky původního davu návštěvníků dokončily debaty v roztomilé hospůdce na konci Galerie Královny nad sklenkou či talířem něčeho dobrého. K tanci nám zahrála znovu Pride Parade, no a už byl čas běžet domů a zjistit, jestli to tam bez nás všichni přežili ve zdraví.

Na závěr přidávám text mailíku od jedné účastnice procházky, Jany:

„Myslím, že nikdo z procházejících se po Bruselu své účasti ani na chvíli nezalitoval. Počasí nám přálo a paní průvodkyně Alena nás s poutavým výkladem provedla od Královského paláce až k Jaenneke-Pis. Odpoledne jsme zakončili společnou kávou a příjemným popovídáním. Velké díky za zajímavé odpoledne, budeme se těšit na další akce organizované Besedou.“ Tímto se s vámi na nedlouho loučím, neboť v září se na vás těším v Namuru a Dinantu.

Alena S.

© foto Dušan Swalens, více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Grand Place a jeho květinový koberec

Právě se vracím z Grand Place uprostřed Bruselu a nemohu se stále ještě z té krásy květinového koberce vydýchat. Kdo ho neviděl, asi těžko pochopí...

Nejdříve trochu historie:

Květinové koberce existují od roku 1971, já sama se na ně chodím dívat pravidelně od roku 1984, kdy se každé dva roky promění v létě Grand Place na pět dnů v úžasnou květinovou nádhru. Na prostranství 2 000 m² pracují krajinní architekti, technici, zahradníci a stovky dobrovolníků, aby „vyrobili“ tento neobvyklý zážitek, na který se sjíždějí dívat cizinci z celého světa. A sami Belgičané taky, na svůj koberec jsou náležitě hrdí.

Během oněch pěti dnů zůstávají květiny a ostatní materiály potřebné pro vyhotovení koberce stále čerstvé a zářivé, hotová pastva pro oči.

Obvykle bývají koberce jen z begonií, letos však byly doplněny ještě kůrou ze stromů. Nemusím ani zdůrazňovat, že ona kombinace vás zahltí barvou i vůní, ani se vám od ní nechce odejít.

Víte také, že je možno považovat begonie za typicky belgické a Belgie je jejich největším pěstitelem? Begonie má velkou odolnost a širokou barevnou škálu. Na „koberec“ se výtečně hodí.

Od začátku existence koberců vznikaly na nich nejružnější obrazce, kaž-

dé dva roky jiný, nikdy se neopaku-
jící. Představující
třeba bruselskou
krajku, francouz-
ské zahrady, se-
cesi... Letošní
srpen nás zavádí
do tajuplného
světa Afriky. Ko-
berce představují
lesknoucí se vzor-
y připomínající
domorodé kmeny
z Konga, Etiopie,
Nigérie, Botswany
a Kamerunu, k nimž se díky květinové-
mu koberci zaneseme.

Ptáte se, proč letos právě Afrika? Belgičané chtěli představit barevný koberec, jenž je obohacen daleko větší, okouzující paletou barev, která existuje jen v Africe. Jde o kontrast mezi starou Evropou a mladou Afrikou.

Chcete-li se propracovat ke koberci, musíte mít řádnou trpělivost a někdy i pořádné „lokty“. Na Grand Place se totiž stále valí obrovská množství lidí a vy musíte tomuto návalu odolávat. Mám však jednu radu: když zaplatíte vstup 5 EUR, můžete vystoupit na ochozy bruselské radnice. Tam se před vámi rozvine nádherný panoramatický pohled nejen na koberec, ale i na celý Grand Place s jeho výjimečnou gotic-

© foto Barbora Kusá

kou architekturou. A ještě si k tomu prohlédnete nádherné místnosti radnice. Pozor ale! Fotografovat se v interiéru nesmí. Zato koberec samozřejmě ano, ten dle vaší libosti.

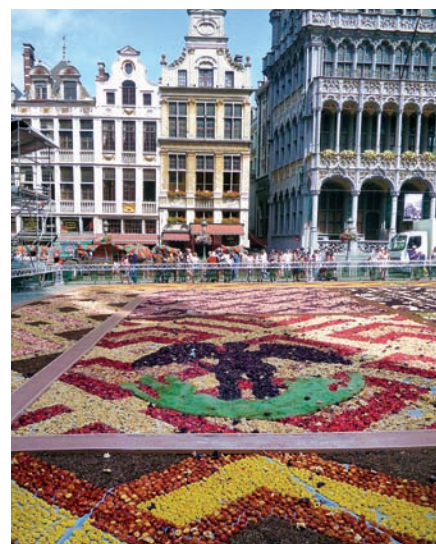
A ještě něco: Zajděte si určitě na Grand Place večer, od 22 hodin se krása koberce znásobí hudbou a barevným osvětlením všech pozlacených budov na náměstí.

Pokud jste nestačili zhlédnout květinový koberec letos, pak si nezapomeňte poznamenat do kalendáře tuto událost a přijďte se na onu nádhru podívat za dva roky. Určitě tu květinový koberec najdete, nemusíte mít strach. Belgičané na vás budou určitě myslet.

Alena Gilbert

© foto Liselotte Swalens

Představujeme vám českého zpravodaje v Belgii

Většina z vás se s ním zaručeně někde setkala. Tu hovořil do Radia Praha, tu se objevil na nejrůznějších jednáních Evropské unie nebo NATO, tu psal různé články ... Výčet všech míst, kam se s rychlostí jemu vlastní přemísťoval, by byl samozřejmě velmi dlouhý. Zkrátka byl vždy všude tam, kde se něco dělo, kde šlo o něco zajímavého.

Ano, mluvím o zpravodaji Českého rozhlasu Praha v Bruselu,

Pavlu NOVÁKOVÍ,

který pracoval v Belgii a Beneluxu dlouhé čtyři roky a který se právě chystá na zpáteční cestu do České republiky. Já sama o něm slyšela mnohokrát, poprvé jsem s ním však hovořila při nedávné oslavě naší stoleté krajanky, paní Ludmily Kupkové.

Sympatický mladý vousáč, který se hned cítil mezi krajany jako mezi svými. Povšimla jsem si, že mluvil několika jazyky, každému odpovídal tím jazykem, který mu byl vlastní. S paní Kupkovou třeba srbochorvatsky...

Kolika jazyky vlastně mluvíte? A kde jste je studoval?

Ani se nezarděl a začal vypočítávat:

- angličtinu a ruštinu jsem se naučil ve škole,
- německy při výměně školáků v NDR,
- srbochorvatsky na Balkáně, kam jsem často jezdil coby rozhlasový zpravodaj. I v době bombardování Jugoslávie vojsky NATO v roce 1999,
- polsky přímo v Polsku, kde jsem pracoval 4 a půl roku,
- španělsky, abych nezakrňel na civilní službě...
- Před odjezdem do Belgie jsem se naučil francouzsky. Vlámsky, či chcete-li nizozemsky, jsem se rok učil tady.
- No, a jsem Čech, tak samozřejmě mluvím česky a slovensky.

Honem jazyky přepočítávám, je jich rovných deset! Co k tomu dodat? Je to polyglot.

Dejte prosím přečíst tento odstavec svým robátkům, ať jen vidí, kolika jazykům se musí naučit, než se stanou známou osobností! ☺

Neříkejte, že jste byl již od svého mládí přesvědčen, že se budete jednou věnovat novinářině?

Budete překvapena, ale byl. Již v deseti letech jsem psal do časopisu ABC a pak jsem přispíval svými články do Mladého světa. Hrál jsem také v Dismanově rozhlasovém souboru. Při střední škole v letech 1988-1991 jsem zasílal články rovněž na federální stanici pro mladé E+M. Vysílala v češtině a slovenštině vždy odpoledne a večer. Tu zkratku tvořila písmena dvou hlavních mládežnických pořadů Československého rozhlasu Elán a Mikroforum. Tam jsem se vlastně učil rozhlasovému řemeslu a svému budoucímu povolání.

Jaká byla vaše další studia?

V roce 1990 jsem maturoval. A po maturitě jsem absolvoval právnickou fakultu Univerzity Karlovy a stal se právníkem. V advokátní kanceláři jsem však dlouho nevydržel, zůstal jsem tam pouze jeden rok.

Při studiu na vysoké škole jsem pracoval v soukromých rádiích, kam mě to táhlo. Dokonce v tehdejší české stanici vlastněně RTL. A tak jsem v r. 1998 nastoupil do Českého rozhlasu, kde jsem pracoval dva roky v redakci.

Slyšela jsem, že jste hodně cestoval ...

Byl jsem vysílán například na Balkán. Do Chorvatska, Bosny i do Kosova.

V době letecké kampaně NATO na Jugoslávii jsem v Černé Hoře natáčel i s kosovskými uprchlíky. Jednou jsme s kolegou zajeli moc blízko albánských hranic a jugoslávské armádě se to nelíbilo. Zatklí nás, vzali nám všechnu techniku, nahrávky a filmy a předali nás černohorské policii. Byla to těžká a nebezpečná doba.

Potom jsem se přihlásil na místo zpravodaje v Polsku. Zde jsem zůstal celých 4 a půl roku. Odtud ta znalost polštiny.

A pak jste se přesunul na další štaci do Belgie. Odkdy zde pracujete?

Do Belgie jsem přijel se svojí manželkou a s dvěma dětmi v březnu 2008 a zůstal jsem až do začátku července 2012. Příjezdy a odjezdy korespondentů jsou odvislé od změn předsednictví v EU. Proto to střídání v polovině roku.

Co bylo hlavní náplní vaší práce?

Informace o dění zde v Belgii a v Beneluxu, schůzky ministrů v Radě EU, návrhy Evropské komise, jednání Evropského parlamentu, různé politické záležitosti, všechno, co se děje v Unii (Řecko a Španělsko) ...

Nebo různé zajímavosti z Belgie, jako: Dělal jsem rozhovor s významným belgickým cyklistou Eddy Merckxem, reportáže o proslaveném karnevalu v Bínche, uznaném UNESCO, o pálení stromků v Ostende, nebo třeba o nošení burky...

Z Lucemburku: o náměstí Jana Palacha, nebo o generálu Pattenovi, kte-

rý je tam pochován, o Radiu Luxembourg, ze kterého lidé v Československu poslouchali západní hudbu.

Z Holandska: Kromě prvoplánových témat jako je město sýrů Gouda, nebo květinové korzo nedaleko Keukenhofu jsem vyhledával i věci, o kterých se moc neví. Víte například, že se slavná Mata Hari narodila v nizozemském městěčku Leeuwarden? Nebo že mořeplavec Willem Barents, který objevil Špicberky, pocházel z ostrova Terschelling ve Frísku?

Co vás zde v Belgii například uchvátilo?

Kosmopolitní město Brusel, pěkná místa, množství zeleně, trhy, sjezdy řek s půjčenými kajaky, systém půjčování kol Villo-vélo, uzavření komunikací v lesích pro auta přes víkendy a vůbec ... celá atmosféra. Různorodost a barevnost čtvrti jako je třeba Matonge, ale i čtvrť arabská, čínská - zde zkrátka existuje absolutní mix, Belgičané se s tím naučili žít.

Nebo jídlo. Takové hranolky, vol-au-vent, vlámská karbonáda, nebo pivo Geuze! To nemá konkurenci! ☺

A co se vám zde nelíbí?

Budu milosrdný. Uvedu pouze měst-

skou dopravu, která je nespolehlivá a komplikovaná. Chybí belgické tradice (Vánoce se zpěvy a zvyky).

Po čem se vám bude stýskat?

V institucích Evropské unie i jinde v Bruselu je spousta inteligentních lidí, sečtělých, se kterými jsem se seznámil, a ti mi budou velmi chybět ☺.

Jaká by byla vaše slova na rozloučenu s Belgií?

Nechal bych vzkaz, v rubrice Kiss and Ride v deníku Metro v tomto znění:

Milí Belgičané,

bylo mi potěšením se s vámi seznámit, i když nemohu říct, že bych vás poznal. Prosím, mějte na paměti, že v metru se nejdříve vystupuje a pak teprve nastupuje. To jste asi stále nepochopili, i když se vás to STIB snaží různými způsoby naučit.

Bylo mi tu s vámi ty 4 roky dobře a budu se do Belgie rád vracet. Doufám, že tu najdu stále takovou rozmanitost kultur a barevnost společenosti jako dnes.

Těším se na vaše hranolky, jsou jedinečné!

Že se mi s Pavlem Novákem moc pěkně povídalo, o tom vás asi nemusím dlouho přesvědčovat. Kdybych se

mohla rozepsat, vzniklo by daleko delší povídání, leč editor je přísný, na více není místo. Alespoň si něco necháme na příště, až Pavel splní svůj slib a přijede opět do Belgie.

A co jsem Pavlovi popřála jménem krajanů? Organizovaný ☺ a šťastný odjezd do Prahy a tam mnoho pracovních úspěchů a další zajímavé cesty. Belgii a Beneluxu se po něm bude určitě stýskat. Až na to metro. Ale jeden nikdy neví, třeba se časem polepší i ono ☺.

Pak jsem se již jen rozloučila, poděkovala mu za pěkné a zajímavé povídání a zamávala mu na cestu domů.

Alena Gilbert

Folklorní a gastronomický festival v Blegny-Mine

Důlní památka v Blegny-Mine mezi Lutychem a Maastrichem byla letos v červenci zapsána na seznam památek chráněných UNESCO.

V neděli 12. srpna 2012 se zde konal **folklorní a gastronomický festival** zemí, ze kterých přicházeli do místních dolů horníci: kromě Česka a Slovenska se zde představilo i Polsko, Portugalsko, Španělsko, Řecko, Slovinsko a Turecko. Za Českou a Slovenskou republiku vystoupil soubor **Li Tchena z Lutychu**. Beseda měla na festivalu stánek s českými a slovenskými propagačními materiály a s občerstvením. Pivo, víno, kofola, sladkosti i chlebíčky návštěvníkům chutnaly, ochutnávky z táců mizely rychle. Tamní atmosféru vám přiblíží fotografie na našem webu nebo facebooku.

Olga

© foto George Schmalzried, více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Večer otevřených dveří

Soubor slovenských folklorních tanců LI TCHENA vás zve v pátek 21. září 2012 ve 20 hodin do Maison de quartier du Haut-Pré, rue René Delbrouck 5, 4200 OUGREE (poblíž Lutychu). Folklorní soubor Li Tचना, který v Belgii již přes 30 let představuje slovenský folklór, hledá nové tanečnický a tanečnice.

Zváni jste všichni, ať pocházíte ze Slovenska či odjinud.

Tance a zpěvy si od 20:15 do 21:00 a od 21:00 do 21:45 vyzkoušíte ve třech kategoriích:

1. jednoduché tance pro začátečníky 2. tance pro pokročilejší 3. hudba a zpěv

Ve 22h se jedním tancem ze svého repertoáru představí sám soubor Li Tचना a ve 22:15 budete pozváni na skleničku ve slovenském stylu.

LI TCHENA se těší na vaši aktivní účast.

Veškeré informace získáte na následujících adresách a číslech:

Dana KOVAŘÍKOVÁ, Mobil: 0472/99 09 11, dana.davagle@gmail.com

Tatiana MRAZIKOVÁ, Mobil: 0484/93 00 20, tatianamrazikova@yahoo.com

Juniorfest v Bruselu

Zastoupení Plzeňského kraje spolu s Českým krajanským spolkem Beseda vás zvou na předpremiérové promítání filmů pro děti a mládež JUNIORFEST, jehož V. ročník bude začátkem listopadu probíhat v České republice.

Organizátoři se letos rozhodli vyjet do světa a potěšit malé i velké krajany v Bruselu. Promítat se bude ve dnech 25.–27. 10. 2012 v Plzeňském domě (place Jamblinne de Meux 31, 1030 Brusel). Diváky jistě potěší osobní setkání s králem českých pohádek, Václavem Vorlíčkem, nový rodinný film Tady hlídám já a mnoho dalšího. O patro níž, než se bude promítat, budou probíhat malé workshopy pro děti (soutěže, omalovánky, apod).

ČTVRTEK 25. 10. – 18 h projekce nového českého rodinného filmu „Modrý tygr“

PÁTEK 26. 10. – 18 h projekce rodinné komedie plné kouzel „Saxana a lexikon kouzel“. Po skončení filmu bude následovat setkání s legendárním režisérem Václavem Vorlíčkem.

SOBOTA 27. 10. – 16 h projekce nové rodinné komedie „Tady hlídám já“. Po skončení filmu se uskuteční setkání s delegací k filmu: režisér J. Šajmovič, producentka B. Šajmovičová a malá představitelka hlavní hrdinky Veronika Divišová.

Judita Soukupová, ředitelka festivalu (www.juniorfest.cz)

Lince Českých aerolinií Brusel – Praha je stejně jako letišti Praha: slaví 75 let.

České aerolinie si letos připomněly 75. výročí od zahájení pravidelného leteckého spojení do Bruselu. Historicky první obchodní let do metropole Belgie s pasažéry na palubě uskutečnily ještě tehdejší Československé státní aerolinie ve středu 7. dubna 1937 ve 12:30 letounem typu Savoia Marchetti SM-73. Spojení Praha – Brusel je pátou nejstarší mezinárodní linkou Českých aerolinií a současně první vypravenou z letiště Praha/Ruzyně. Za tři čtvrtě století existence linky do Bruselu přepravily České aerolinie na této trase téměř 2 miliony cestujících. Brusel patří mezi klíčové destinace páteční sítě Českých aerolinií.

Historie letiště Praha/Ruzyně a pravidelné linky Praha – Brusel Českých aerolinií je navždy spolu spjata. Čtrnáct let poté, co se Československo zařadilo mezi státy s vlastní leteckou dopravou, byl na začátku dubna 1937 zahájen provoz na letišti Praha/Ruzyně. A prvním mezinárodním leteckým spojením z ruzyňského letiště byla právě linka mezi Prahou a Bruselem. Spojení mezi oběma hlavními městy v té době společně zajišťovaly Československé státní aerolinie a belgický národní dopravce, společnost Sabena vesměs italskými letouny Savoia Marchetti SM-73 s kapacitou 17 míst pro cestující a cestovní rychlostí 295 km/h. Vzdálenost mezi Prahou a Bruselem překonávaly v průměru za tři hodiny. Není bez zajímavosti, že ve stejném roce se na palubách Československých státních aerolinií objevili první palubní průvodčí.

V aktuální letní sezóně 2012 České aerolinie nabízejí pravidelné lety na této lince třikrát denně v pracovních dnech a po jedné frekvenci v sobotu a neděli. Příletové časy do Prahy jsou nastaveny tak, aby cestující z Bruselu mohli po krátkém a jednoduchém přestupu v Praze pokračovat dále na palubách Českých aerolinií do destinací ve východní Evropě. Na ranní frekvenci z Bruselu pak ideálně navazují spoje Českých aerolinií do Moskvy, Petrohradu, Minsku, Kyjeva, Oděsy, Lvova, Almaty nebo Taškentu. Podvečerní let z Bruselu pak lze využít po přestupu v Praze pro cesty do Jekatěrinburgu, Rostova na Donu, Samary, Ufy, Doněcku nebo Lvova.

Komunikace Českého aeroholdingu

Dr. Alena Soralova, Country Sales Manager Belgium & Luxembourg

Výlet do Namuru a Dinantu

Milí krajané,

Na naše pozvání na výlet reagovaly dvě desítky českých a slovenských krajanů z Belgie i Lucemburska, kteří se zúčastní programu po oba dny a přenocují v hotelu „Castel de Pont-à-Lesse“, nocleh je zajištěn. Během léta se uvolnil jeden jednolůžkový (85 €) a jeden dvoulůžkový pokoj (105 € – obojí se snídaní), takže se ještě můžete přihlásit.

Další krajané se chystají přijet jen na jeden den. Sraz všech je v sobotu **22. 9. 2012 v 10 h na vlakovém nádraží v Namuru**, sobotu věnujeme prohlídce města a jeho citadely, večer se přemístíme do našeho hotelu, kde společně povečeříme. **Neděli**

23. 9. strávíme v Dinantu. Slibované interaktivní muzeum Patafonie může navštívit jen 15 lidí, ostatní budou poslouchat hudbu přímo v ulicích města, kde se koná Saxův hudební festival s 24 orchestry (pouze jednou za 4 roky!). O zábavu a ruch nouze též nebude. :-))

Máte-li chuť, můžete se k nám na první či druhý den připojit. Napíšte nám, prosím, **do 3. 9. 2012** na

spolek@beseda.be, v mailu uveďte následující informace:

- zda se zúčastníte výletu jen v sobotu, nebo v neděli či máte zájem o uvolněný pokoj.
- jak se dopravíte – vlakem či autem.
- co si vyberete z nabízeného menu na sobotní oběd (na vyžádání dostanete mailem).
- zda budete mít v autě volné místo pro přejezd do Dinantu.
- zda se v sobotu v Dinantu zúčastníte společné večeře.
- zda máte zájem o návštěvu muzea Patafonie.

Těšíme se na společně a příjemně strávený první podzimní víkend.

Ža výbor Besedy Alena a Olga

Koncert mladých hudebníků a taneční zábava

Milí krajané,

přijměte pozvání na říjnový **koncert mladých českých a slovenských hudebníků**, po kterém bude následovat **taneční zábava** s hudební skupinou Dalibora Mládenky, **Conspiration tchèque**.

- Kde?** Gemeenschapscentrum De Zeyp, Zeypstraat 47, 1083 Ganshoren
Kdy? v sobotu **20. 10. 2012 od 19 hodin**
Za kolik? Vstupné činí **9 €** za osobu (platba na účet Besedy BIC: BBRUBEBB a IBAN: BE26 3630 3022 4129 **do 15. 10. 2012**). Na místě bude vstupenka stát **12 €**.
Co? Překvapení pro členy Besedy, tombola pro všechny, občerstvení teplé i studené, nápoje všeho druhu, pilsenské pivo nevyjímaje.

Podrobnější informace a pozvánku dostanete do vaší e-mailové schránky, najdete je na našich webových stránkách.
výbor Besedy

Sportovní úspěchy českých dětí zde v Belgii

Letošní červenec se příliš nevyznamenal počasím. Pršelo bez ustání, což byla hotová pohroma pro všechny sportovce, zvláště ale pro tenisty. Protože hrajte na zatopených kurtech, když jsou celé pod vodou! ☺

S tím vším se musela vyrovnávat **Anetka Tvrzníková** (vnučka paní Gilbert), která jako každým rokem přijela do Belgie potrápit trochu nejen belgické hráčky, ale i hráčky jiných národností.

I když všechny kluby, ve kterých hrála, byly v okolí Ucclu, hrát v nich se ukázalo být skoro nemožné. Stále se jen čekalo a čekalo, vzhlíželo se k nebi, odkud nemilosrdně tekly proudy vody. Aby se turnaje vůbec dohrály, začaly se hledat volné kryté

haly, kde se jen dalo. Jezdilo se tedy až k Atomiu, do Tervueren, do Waterloo, do Braine l'Alleud...

Anetka, které bude 17 let a hraje tedy již za ženy, si z počasí příliš nedělala. Problémy měla spíše se třemi prasklými výplety raket, kterými stále útočila, jen aby jí neuniklo finále. Což se jí skoro podařilo. Hrála ve 4 turnajích, z toho ve 3 zvítězila (Brussels, Bois de la Cambre a Orée), jen ve čtvrtém, v Observatoire, prohrála v semifinále s velmi těsným výsledkem 4:6 a 6:7. I to se holt někdy stává.

Domů do Prahy odjížděla s řadou cen, které ji potěšily, a už se těší na příští rok, kdy opět Belgičankám ukáže, zač je toho loket ☺.

Alena Gilbert

Josef Špaček, laureát velké soutěže

Mladý český houslista Josef Špaček se stal laureátem jedné z největších soutěží na světě, soutěže královny Alžběty v Bruselu. (Posledním českým laureátem byl klavírista Igor Ardašev v roce 1991.) Vítězství získal po zásluze Rus Andrej Baranov, na dalších místech se umístili asijsí houslisté.

Prestižní bruselský konkurz slavil tento rok jubilejní 75. edici. Bylo to v roce 1937, kdy soutěž vznikla za pomoci královny Alžběty, která sama hrála slušně na housle, tehdy ještě pod vedením velkého belgického houslisty a skladatele, Eugène Ysaÿe. Prvním vítězem se stal David Oistrach. V roce 1951 dostala soutěž dnešní název a v průběhu let buď zvítězili, nebo se stali laureáty také Kogan, Kremer, Horigome, Repin, Laredo, Fried a řada dalších. V porotě zasedali Menuhin, Stern, Szeryng a v klavírních ročnících také Rudolf Firkušný a Ivan Moravec. V roce 1988 přibyl k houslím a klavíru také zpěv a tyto tři disciplíny se každý rok střídají. Soutěž je tříkolová, trvá zhruba jeden měsíc a je nejdelší soutěží vůbec.

O konkurzech můžeme mít svoje mínění, Béla Bartók jednou řekl: „závody jsou dobré pro koně, ne pro muzikanty“. Asi měl pravdu, ale jen částečně: jako vše, i umělecká dráha závisí na náhodě. Já dostávám od velkých gramofonových firem každý měsíc nějaký „debut“. Když jste mladá, fotogenická dívka a hrajete obstojně na housle nebo klavír, dostanete se do povědomí organizátorů koncertů, aniž byste vyhrála nějaký konkurz. Vítěz bruselské soutěže dostane také nabídky na CD-nahrávky, možná i angažmá přítomných impresáriů, absolvuje mnoho koncertů a recitálů, získá šek na 25.000 eur a případně další peněžní ceny, firma ICW mu věnuje švýcarské hodinky, na které by byl pyšný nejen Sarkozy, ale i řada českých politiků, a japonská instituce Nippon Music Foundadion mu na tři roky propůjčí bájný nástroj, Stradivari „Huggings“ z roku 1708. Jen pojištění těchto houslí stojí dva až tři tisíce eur měsíčně! To jistě stojí za víc než trochu dřiny.

© foto Radovan Šubín

Letošní soutěže se zúčastnili hned tři čeští kandidáti. Bratři Matouš a Šimon Michalovi (20 a 18 let) z Náchoda hráli oba dobře, ale na semifinále to zatím nestačilo. Přesto však připomněli slavnou českou houslovou školu. To platí v plné míře o Josefu Špačkovi, kterému bude tento rok 26 let. Narodil se v Třebíči, studoval v Brně a na pražské konzervatoři, studia ukončil na dvou slavných amerických školách, Curtis Institute of Music a Juilliard School. Přes svůj mladý věk je už koncertním mistrem České filharmonie.

Jak proběhl měsíc Josefa Špačka v Bruselu:

Pátek 27. dubna: Losování za přítomnosti houslistů, kteří byli vybráni do 1. kola. Josef měl smůlu, vytáhl si číslo 1, musel tedy celou soutěž odstartovat.

Týden od 30. dubna do 5. května: Josef zahájil soutěž 30. dubna v 15 hod. Z přihlášených 162 houslistů vybrala porota pro samotný konkurz - podle vyžádaných nahrávek - 78 kandidátů z 29 zemí. Na programu měl Josef skladby Bacha, Schumanna a Paganiniho, ty museli hrát všichni účastníci. Po vystoupení posledního účinkujícího vybrala porota do semifinále 24 houslistů. Matouš a Šimon Michalovi bohužel skončili, i když jsem měl dojem, že mohli postoupit také.

Týden od 7. do 12. května: Semifinále proběhlo opět v restaurované

budově starého rozhlasu, studio 4 má nejlepší akustiku v Bruselu. Josef musel znovu vystoupit jako první. Semifinále, do kterého se dostala řada Asijců, je rozděleno na dvě části: recitál s přiděleným klavíristou a jiný den koncert za doprovodu Valónského komorního orchestru. Kandidáti si mohli vybrat jeden z Mozartových houslových koncertů. Pro recitál musel každý navrhnout dva programy, ze kterých si porota vybrala jeden. Josef Špaček hrál skladby Ysaÿe, Smetany a Ravela a také povinnou skladbu Victora Kissinga „Caprice“. V běžném kontaktu je Josef tichý, spíše introvertní, když ale stojí na pódiu, tak září emocí, kterou přenáší i na posluchače. Já i moji kolegové byli přesvědčeni, že to byl jeden z nejlepších výkonů celé soutěže. Špaček byl tipován na jedno z prvních tří míst. Jak jsem později zjistil od před-

sedy poroty, byla i jury stejného mínění. Vyhlášení 12 finalistů v sobotu v noci v plném sále byla pro Josefa vlastně jen formalita.

Týden od 13. do 20. května: Zvláštností soutěže královny Alžběty - již od jejího vzniku - je to, že se finalisté připravují na svá závěrečná vystoupení v izolaci. Nesmí se telefonovat, nikdo nemůže opustit komplex, musí se odevzdat počítače a mobily. Královská rodina má v krásném parku poblíž Bruselu budovu, kde se vyučuje hudba, a tam tráví finalisté přesně týden před vystoupením. Teprve tam také dostanou partituru povinné skladby pro finálové vystoupení. Na tu je vypisována skladatelská soutěž. Letos zvítězila skladba Japonce Kenji Sakaie „Concerto pour violon“. Podle mého soudu - skladba, která pramálo vystihla přednosti nebo naopak nedostatky

solistů. Jediné pozitivum bylo, že si Sakai odvezl domů v přepočtu čtvrt miliónu korun.

Týden od 21. do 26. května: Vše se přestěhovalo do velkého sálu Paláce krásného umění v centru Bruselu, něco jako pražské Rudolfinum, ale o tisíc míst větší. O soutěž je velký zájem nejen ze strany posluchačů - je samozřejmě dlouho dopředu vyprodáno - ale i médií: všech šest finálových večerů přenáší televize a rozhlas. Po třetí a naposledy musel Josef Špaček zahájit celý týden. Každý večer vystupovali dva houslisté, nejprve přednesli sonátu, potom za doprovodu Belgického národního orchestru za řízení Gilberta Vargy povinnou skladbu a zakončili houslovým koncertem. Kromě dvou Američanek a dvou Korejců byly ve finále ostatní státy zastoupeny jen jedním houslistou, řada z nich však měla dvojí občanství.

Některá léta se dá vítěz určit předem, tak tomu bylo třeba v roce, kdy vyhrál Vadim Repin, avšak většinou je finále vyrovnané, jako tentokrát. Baranov přednesl jen skladby svých krajanů (Prokofjev a Šostakovič), druhý Japonec Tatsuki Narita měl úspěch s 1. koncertem Paganiniho a třetí se umístila Jihokorejka Hyun Su Shin. Korejské houslové škole se už léta daří,

mají si z čeho vybírat, hlavně v Soulu. Tento rok jich postoupilo do 1. kola 15, nejvíce ze všech zemí. Zajímavé také je to, že 7 ze 12 finalistů hrálo na italské nástroje zvučného jména (Stradivari, Guarneri, Amati).

Josefovi se poslední vystoupení příliš nepovedlo, jako by ztratil sílu, i když technicky a zejména muzikálně opět přesvědčil. Jistě mu uškodilo vylosování a také málo citlivý klavírní doprovod.

27. května v 1 hodinu v noci: „1. cena, Velká mezinárodní cena královny Alžběty, cena královny Fabioly: Andrej Baranov“, vyhláší předseda poroty Arie Van Lysebeth. Celý sál vstává a aplauduje. Potom představuje další finalisty, Josef Špaček se umísťuje mezi laureáty v druhé šestici. Po prvních dvou kolech jsem čekal víc, ale je třeba si uvědomit, že se jedná o jednu z největších soutěží na světě, titul laureáta je velký úspěch. Při vyhlášení měl Josef největší a nejdelší potlesk z druhé šestice, v sále bylo asi mnoho posluchačů z 1. a 2. kola.

29. května: Josef Špaček přebírá z rukou královny Fabioly cenu laureáta soutěže, a tím skončila úspěšná bruselská anabáze velkého českého houslového talentu.

„Pro mě to byl pocit neuvěřitelné úlevy, člověk si uvědomí, že má

za sebou měsíc velkého stresu a tvrdé práce,“ říká v bruselské kavárně zase klidný čerstvý laureát. A jeho porovnání s jinými konkurzy: „Tato soutěž má v sobě zakomponovaných hodně unikátních věcí: v první řadě ta délka, tak dlouho netrvá žádná jiná soutěž. Dále ta izolace v zámečku, kde jsou ti finalisté zamknutí a kde dostanou zapečetěnou skladbu, kterou ještě nikdo neviděl a kterou se finalisté musí naučit během jednoho týdne, to je nevídané. Podle mého názoru je to největší soutěž na světě svojí délkou, úrovní a obtížností.“ Josef má svatou pravdu.

Mirek Černý

© foto Radovan Šubín

Pieta v Adinkerke

Poblíž města De Panne se nachází vojenský hřbitov, kde jsou pohřbeny čtyři desítky československých vojáků, padlých ve 2. světové válce při osvobozování Belgie. Naši krajané objevili tento hřbitůvek kolem roku 1970 a od té doby se zde každoročně koncem května koná pietní kladení věnců, jež organizuje radnice města De Panne společně s českým a slovenským velvyslanectvím.

V sobotu 19. května dopoledne se sešli zástupci mnoha evropských ambasad, ale i zástupci Kanady a USA, aby se poklonili památce těch, kteří za náš mír položili své životy. Přítomni byli váleční veteráni a vlajkonoši několika belgických a francouzských regimentů, do kroku hrála belgická dechová kapela za doprovodu pravých skotských dud. Letošním organizátorem byl zastupitelský úřad Slovenska, v příštím roce se tohoto důstojného úkolu zhostí Česká republika. Zástupci Besedy se této pietní akce účastní každoročně a k pomníku neznámého vojína kladou květinové aranžmá v národních barvách zdobené trikolorou.

Olga

© foto George Schmalzried, více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Po stopách našich krajanů v Paříži

Milí čtenáři, ráda bych se s Vámi podělila o své poznatky z Paříže, která má jedinečné kouzlo, a ačkoli jsem tam zamířila již poněkolikáté, znovu mne očarovala. Snad i ten vzduch je tam jiný, dýchá na mne svobodou... A ta tam snad přilákala nejen mne, kdysi tamější studentku, ale i velkou část našich krajanů. Ve svém článku bych vás chtěla seznámit nejdříve s historií migrace Čechů a Slováků do Francie a rovněž s nejstarším spolkem Sokol de Paris. Dále vám představím krajský spolek z umělecké čtvrti Montmartre. Na konci dvacátých let se počet Čechoslováků žijících v zemi galského kohouta odhadoval až na 80 tisíc. Uspadla to mezistátní smlouva z 20. března 1920 mezi Francií a Československem o řízené migraci pod kontrolou institucí obou států. Smlouva ovlivnila také charakter krajského života. ČSR se totiž nejen podílela na výběru migrantů, ale prostřednictvím svého diplomatického zastoupení vstupovala do krajské spolkové organizace a vytvářela sociální a právní ochranu svých občanů usazovaných ve Francii. Od poloviny 19. století až do konce totality zažil hexagon příliv stovek kumštýřů: malířů, sochařů, fotografů nebo literátů. Ti se stali neodmyslitelnou součástí francouzského umění. Zmíníme alespoň čtyři nejznámější jména: Jaroslav Čermák, Václav Brožík, František Kupka a Alfons Mucha. Kromě umělců jsme tu však mohli najít i řadu českých politiků a bojovníků za svobodu našich zemí. Nejdůležitějším obdobím pro

krajaný ve Francii bylo období za první světové války. Krajský spolek Pařížská kolonie v čele s Františkem Kupkou hrál zvláštní roli pro dobrozdání prefektury o krajanech, kteří nebudou nadále považováni za Rakušany, tedy válečné nepřátele Francie. Vystěhovalci z ČSR působili ve všech regionech meziválečné Francie a uplatnili se v nejrůznějších povoláních. Čeští odborníci se stali nepostradatelnými především ve stavebnictví, ve sklářství, kovodělnictví, v hornictví a rovněž v cementárnách. Řízená migrace z ČSR do Francie měla i svůj ideologický podtext, neboť byla vnímána jako reálný projev francouzsko-československého spojení. Literárních výpovědí o české nebo československé emigraci na francouzské půdě po r. 1945 je poměrně dost. Citujme alespoň Politickou emigraci v atomovém věku od Pavla Tigrida, který vysvětluje význam politické emigrace pro českou společnost doma a její roli pro zachování ideálů svobody a demokracie, či Palimpsest, eseje o emigrantství od L. Martínka. Martínek vidí za emigrantstvím tři základní motivy: pudový s neposedným nomádstvím, civilizační s problémovým cizinectvím a mentální s obtížně definovatelnou pošetilostí jít za ideálem. Existovala rovněž celá řada českých a československých časopisů vydávaných ve Francii. Spolek s nejstarší emigrantskou tradicí ve Francii je jistě Sokol. A jak vlastně vznikl? V roce 1889 pořádala Francie Světovou výstavu a ukončila stavbu Eiffelovy

věže na oslavu stého výročí Velké francouzské revoluce. Na počest tohoto jubilea se konal i XV. sjezd Svazu francouzských gymnastů. Myšlenka pozvat atlety z pražského Sokola se zrodila v hlavě předsedy svazu a architekta Josefa Sansboeufa. Čeští sportovci se tenkrát zapsali do paměti výhrou prvních tří míst z čtených klání. A tak se stala Paříž cílem první výpravy českých Sokolů na západ z Rakouska-Uherska vůbec! O dva roky později, tedy v roce 1891, Česká obec sokolská pořádala již druhý slet. Francouzská delegace gymnastů se tam tak stala vůbec první neslovanskou delegací účastnící se sletu. Francouzi byli překvapeni nejen cvičením, ale i duchem, jenž v Sokolu panoval. Po svém návratu do Paříže se pan Sansboeuf zapojil do aktivit spolku nazvaného „Československá beseda“, který byl založen v roce 1862 českým revolucionářem v exilu J. V. Fričem. Na jeho výzvu se tam vytvořil úsek věnovaný sokolské gymnastice. V roce 1892 se Československá beseda přejmenovala na „Sokol de Paris“. Podporou T. G. Masaryka, E. Beneše a M. S. Štefánika sehrál Sokol významnou roli při boji o nezávislost Československa. Po vypuknutí první světové války narukovali členové nejen Sokola, ale i organizace „Rovnost“ do francouzské armády. V tréninkovém kempu v Bayonne společně založili legendární skupinu „Nazdar“ a později i bojovali po boku slavného generála Focha. Po druhé světové válce Sokol čítal 319 členů a v roce 1948 se zúčastnil XI. sletu v Praze. V roce 1948 zahraniční Sokolové podepsali usnesení, ve kterém zdůraznili přerušování vztahů s Československem. Vyjádřili tak protest proti antidemokratickému režimu, jenž byl v rozporu s tradičním duchem Sokola. Sokolové však pokračovali ve své činnosti v zahraničí. Organizovali tradiční slety v evropských metropolích, letní tábory pro děti, festi-

© foto Dušan Swalens

valy a rovněž vydávali své vlastní noviny v češtině. První (r. 1954) - a vlastně i ten poslední slet v zahraničí - se konal opět v Paříži v roce 1990, tedy ve stejném roce, kdy se obnovil Československý Sokol po pádu komunismu. Sokol Paříž funguje dodnes. Má kolem dvou set členů, ale cvičí jich už ale jen málo. Je tu však volejbalové družstvo. Sokol Paříž pořádá každý rok bály, na které se sjíždějí Češi až ze Ženevy nebo z Vídně. Pravidelně se také setkávají na Sokolské louce v Gournay sur Marne nedaleko Paříže. Při tzv. otevření louky zavítají členové k památníku padlých ve válce. Společně také slaví svátek sv. Václava a rovněž se scházejí 28. října u Vítězného oblouku. Dnes je předsedou pan Georges Svanda, syn švadlenky a krejčího, kteří do Paříže přijeli z Československa za vidinou lepšího živobytí. Seznámili se věru romanticky - kde jinde než u Chanel. Po druhé světové válce se rozvinula československá komunita ve Francii a s ní vznikaly i spolky. Já jsem se vydala do spolku nazvaného „Association des Originaires et amis des pays Tchèques et Slovaque“, jenž sdružuje lidi pocházející z českých a slovenských zemí a přátele těchto zemí. Sdružení dnes čítá přes 600 členů, z nichž polovina žije v pařížském regionu. Nachází se na Montmartru, kousek od baziliky Sacré-Cœur. Bylo založeno v roce 1958 a hrálo důležitou roli administrativní. V tomto se podobalo dnešnímu konzulátu. Sdružení má dnes účel nejen kulturní, vzdělávací a společenský, ale i sportovní a turistický. Hlavním cílem je propagace kulturního dědictví právě těchto zemí ve Francii. Spolek nabízí kurzy českého

a slovenského jazyka, pořádá naučné přednášky, promítání filmů, výstavy a navíc i turistické poznávací zájezdy po České a Slovenské republice. Stopu vedoucí k české či slovenské hospodě jsem bohužel v Paříži, ani na internetu nenašla, avšak ti, kteří žijí v hlavním městě, mohou ochutnat česko-slovenskou kuchyň při schůzkách s šéfkuchařem Georgesem. Kalendar setkáni najdete na stránkách asociace. Vřele jsem byla přijata panem Michelem André, který pracuje ve spolku jako tajemník. Byl to právě on, kdo se zasloužil o to, aby výraz „přátelé“ figuroval v názvu spolku. Přál si totiž zdůraznit fakt, že sdružení je zde pro všechny, kteří se zajímají o českou a slovenskou kulturu – tedy i pro cizince. Pohostil mne českým pivem a rozhovor se nesl v příjemné atmosféře. A jak se tento šarmantní pán dostal do spolku? Má totiž slovanské předky. Jeho maminka byla slovenského původu a dědeček z otcovy strany se narodil v Moskvě. Část jeho rodiny však žije i na Šumavě. Z jazykového kurzu a z pobytu u slovenské babičky

mu utkvěla v paměti právě tato „základní“ slovíčka: brambory, krčma, pivo a cikať. Pan André mne i vás krajany srdečně pozval na oslavu 60. výročí folklórní skupiny NADEJE, která je součástí sdružení a jejíž cílem je udržet tradice a zvyky mezi Čechy a Slováky ve Francii. Tato skupina vystupuje v zemi gurmánů už řadu let a 24. listopadu velkolepě oslaví své šedesátileté působení fantastickým folklórním vystoupením na pařížském předměstí v Bagneux. Krajanských spolků je ve Francii opravdu hodně. Seznam můžete najít na stránkách www.krajane.net, který poskytuje odkazy na většinu spolků roztroušených po celém světě a kde najdete i spoustu zajímavých informací. Jejich stránky byly též zdrojem pro první část tohoto článku o migraci Čechů do Francie. Při svých toulkách po Paříži jsem zavítala do stylové restaurace POMZE. Předem mnou ji „objevil“ i náš český zpravodaj Jan Šmíd, k jehož chvále se mohu jen připojit. Jak už název sám vypovídá, základ tamějších pochoutek tvoří právě jablka (francouzsky „pomme“). O tuto jedinečnou oázu klidu se láskyplně stará paní Marcela Dayan původem z České republiky. Na životní příběh naší krajan-ky se můžete už teď těšit, bude v příštím čísle. V sokolském duchu se s vámi

l o u č í m
– tedy na zdar!

Marie
Lefflerová

© foto Dušan Swalens

Dětský den v „Lese snů“

Letos na jaře proběhl již 2. ročník sportovně zábavného odpoledne pro děti z České školy bez hranic, ale také pro všechny ostatní zájemce z řad nejmladších příznivců sportovního klání a dobré zábavy. Pořadatelem dětského dne byly lektorky ČŠBH Brusel, dětský den se konal v rámci tradičního, každoročního BBQ, pořádaného Českým krajanským spolkem Beseda.

Počasí nám tentokrát moc neprálo. Schované za deštivými mraky sluníčko sice občas vykouklo, ale jen na okamžik, aby se přesvědčilo, zda máme opravdu odvahu soutěžit za každého počasí. Krytá odpočívadla se stoly a lavicemi na dětském hřišti v nádherném prostředí lesoparku „Bois des Rêves“ nám nakonec posloužila jako přístřešky pro jednotlivé disciplíny. Děti, kterým vůbec nevadilo, že leje jako z konve, soutěžily v pěti disciplínách: střelba z kuše, hod míčkem na cíl, chytání rybek, nošení vody ve sklenici na tácku a házení kruhem na kuželky. Všechny děti dostaly diplomy a malou odměnu za jejich neuvěřitelně obrovské výkony, nadšení a snahu.

Rodiče, kteří se zatím ohřívali u grilování a schovávali před deštěm v částečně krytých prostorech určených pro pořádání BBQ,

si pochutnávali na masových i vegetariánských grilovaných specialitách, pečivu, salátech a tradičních domácích sladkostech. I přes nepřízeň počasí byl dětský den báječný a všichni jsme si užili spoustu legrace.

Dáša

více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Česká škola bez hranic – rozvrh na školní rok 2012/2013

	PROSTORY ŠKOLY	PROSTORY ČČ
PONDĚLÍ		
Hudební škola	14:00–18:00 housle	
ÚTERÝ		
Hudební škola	14:00–16:00 housle	14:00–19:00 piano
STŘEDA		
Hudební škola	14:00–16:00 housle	
ČTVRTEK		
Baby klub: 6–18 m.	16:15–17:00	
Hudební škola	14:00–19:00 flétny	14:00–18:00 piano
PÁTEK		
Hudební škola	13:00–15:30 housle	14:00–19:00 piano
SOBOTA		
Broučci: 2,5–3,5 roku	9:30–10:15	
Školáci: 1.–4. třída	9:30–13:30	9:30–13:30
Všeználcí: 3,5–5 let	14:00–14:45	
Hudební škola	15:15–18:00 housle	15:00–17:00 klávesy/piano
NEDĚLE		
Předškoláci: 5–7 let	10:00–12:00	
Baby klub: 18–30 m.		10:15–11:00
Fotokroužek: děti, mládež, dospělí: 1x měsíčně	14:00–16:00	

www.csbh-brusel.be

Dobré světlo všem zájemcům o fotografování.

Česká škola bez hranic v Bruselu nabízí po ročním aktivním fungování kreativních kurzů pokračování fotokroužku – opět zcela zdarma (dobrovolný příspěvek pro školu nebo spolek je možný, není vyžadován). Budeme se zaměřovat na veškeré oblasti: teoretické principy, jejich praktické odzkoušení, okomentování vašich fotografií a ukázky jejich vylepšení úpravami v dostupném fotoeditoru i v profesionálním programu včetně návodu krok za krokem „jak na to“. Přijít mohou úplní začátečníci i pokročilí, po uplynulém roce se do výuky zapojí i samotní absolventi, kteří vynikají a mají se o co podělit, vysvětlit, naučit. Kdykoliv se může (i během roku) kdokoli připojit. Koncept je takový, že se zaměřujeme na to, o co stojí sami přichozí, tím pádem je kurz „šitý přímo na míru“. Vůbec nezáleží na tom, jaký fotoaparát máte, stačí vaše nadšení. Změna termínu vyhrazena (vždy bude předem potvrzeno e-mailem), obvykle se budeme scházet minimálně 1x měsíčně o víkendu buď v prostorách České školy bez hranic v Bruselu (avenue A. Buyl 152, 1050 Brusel), kde máme zázemí na promítnutí fotografií a teoretickou výuku, anebo přímo v terénu. Podzimní termíny jsou uvedeny na poslední straně v tabulce akcí. Svou přihlášku se jménem, věkem a krátkým popisem, o jaký žánr a problematiku máte zájem, zasílejte na dušan@swalens.eu.

Dušan

Milí krajané,

těší důvěra rodičů dětí z naší školy.

IBAN: BE26 3630 3022 4129

a BIC: BBRUBEBB. Příspěvek se platí jen jednou za rok, dobrovolnému navýšení se však meze nekladou.

Co vám členství v Besedě přináší? Tištěný Zpravodaj, snížené vstupné na některé naše akce i nějaké to překvapení... Ale hlavně - podpoříte dobrou věc!

Členství v Besedě samozřejmě není podmínkou účasti na našich akcích, vítáni jsou vždy všichni: členové Besedy i její přátelé, Češi, Slováci, Belgičané i jiní cizinci. Nezapomínáme na to, že vždy a všude reprezentujeme svou zemi, to nás zavazuje a zároveň těší.

Na brzkou shledanou.

Výbor Besedy

vaše důvěra a podpora nás velice těší: Beseda roste nejen početně, jistě i kvalitativně. Vítejte mezi námi všechny nové členy, ale obzvlášť nás

za manžele anebo za rodinu. Stačí poslat patřičnou sumu na účet Besedy u ING číslo 363-0302241-29. Pro mezinárodní platbu uvádíme

Ti, kteří zaplatili členský příspěvek v období od minulého čísla, najdou svou členskou kartičku zde. Ostatní si musí počkat na příští číslo. :-))

Členský příspěvek činí 12 eur za jednotlivce a 17 eur

Společenská rubrika

Milí krajané, nezapomínejte nám včas zasílat zprávy o významných událostech ve Vašem životě. Děkujeme.

17. června 2012 zemřel ve věku 95 let pan **Miroslav Klapka**, velký vlastenec a nadšený propagátor českého Sokola v Belgii.

Celé rodině vyjadřujeme s touto ztrátou naši upřímnou soustrast. Čest jeho památce!

29. dubna 2012 se narodila **Sara**, dcera Radoše Horáčka a Veroniky Gomez, starší sourozenci se jmenují Tomáš a Vita.

31. května 2012 se narodil **Miroslav**, syn Miroslava a Michaely Macháčkových, starší sestríčka se jmenuje Vanda.

1. července 2012 se narodil **Simon**, syn Nicolase Gautiera a Kateřiny Mrázové, starší bratříček se jmenuje Noe.

Rodičům i dětem srdečně blahopřejeme a přejeme pevné zdraví, hodně lásky a štěstí.

2. září 2012 oslaví narozeniny členka Besedy, paní **Eliška Meulemans – Kneblová** z Brugg.

20. září 2012 oslaví narozeniny paní **Jindřiška Bourgaux – Šimáčková**, dlouholetá předsedkyně Besedy ze Genvalu.

21. září 2012 oslaví narozeniny člen Besedy, pan **Miroslav Král**.

22. září 2012 oslaví narozeniny dlouholetý člen našeho spolku, pan **Ján Valach**, hudební skladatel, varhaník, profesor hudby z Antverp.

19. října 2012 oslaví narozeniny paní **Jana Šrajlová – Cools**.

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a krásnou životní pohodu.

Kalendář Českého krajského spolku Beseda:

Fotokroužek	Česká škola bez hranic Avenue A. Buyl 152, 1050 Brusel	neděle 16. 9. 2012 14–16 hodin
Společný výlet	Namur a Dinant Sraz v 10:00 na nádraží v Namuru	sobota 22. 09. 2012 a neděle 23. 9. 2012
Fotokroužek	Manneken Pis Rue du Chêne 6, 1000 Brusel	sobota 13.10. 2012 14–16 hodin
Koncert českých a slovenských hudebníků – amatérů a Česko-Slovenská zábava	Gemeenschapscentrum De Zeyp, Zeypstraat 47 1083 Ganshoren	sobota 20. 10. 2012 od 19 hodin
Juniorfest	Plzeňský dům, Place Jamblinne de Meux 31, 1030 Brusel	25.–27. 10. 2012
Fotokroužek	Česká škola bez hranic Avenue A. Buyl 152, 1050 Brusel	neděle 11. 11. 2012 14–16 hodin (změna vyhrazena)
Podzimní dýchánek	Pražský dům, Avenue Palmerston 16, Brusel	sobota – listopad 2012
Mikulášská nadílka	Stálé zastoupení ČR při EU, Rue Caroly 15, Brusel	neděle 2. 12. 2012 od 14 hodin
Společné pečení vánoček	Rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud	sobota 8. 12. 2012 od 10 hodin

Zpravodaj vychází čtvrtletně, členové Besedy dostávají výtisk poštou automaticky, ostatní na požádání. Každý zájemce může dostávat elektronickou verzi Zpravodaje e-mailem, stáhnout si jej též můžete z webových stránek Besedy, www.beseda.be

Příští číslo Zpravodaje vyjde v listopadu 2012, uzávěrka pro vaše příspěvky je 10. října 2012.

Pište nám na adresu **spolek@beseda.be**, nebo poštou na:
Český krajský spolek Beseda, 51, rue des Arbalétriers, 1420 Braine-l'Alleud
Telefon: 0032 (0)2 / 384 96 44, Mobil: 0032(0)497 / 92 81 62